

Vol. 39 Coden: KMKMAA ISSN 0355-1628

Toimitus • Redaktion • Office

Pohjantie 3, FIN-02100 Espoo
puh. 0400 578 901
faksi 09 3296 1520
toimitus@kemia-lehti.fi

Päätoimittaja • Chefredaktör • Editor-in-Chief
DI Leena Laitinen 040 577 8850
leena.laitinen@kemia-lehti.fi

Toimituspäällikkö • Redaktionschef • Managing Editor
Päivi Ikonen 0400 139 948
paivi.ikonen@kemia-lehti.fi

Taitto • Layout
K-Systems Contacts Oy
Päivi Kaikkonen 03 714 1614
taitto@kemia-lehti.fi

Sihtööri • Sekreterare • Secretary
Irja Hagelberg 0400 578 901
irja.hagelberg@kempulssi.fi

Vakituisen avustaja • Permanent medarbetare
• Contributing Editor
Sanna Alajoki 040 827 9727
sanna.alajoki@kemia-lehti.fi

Ilmoitukset • Annonser • Advertisements

ilmoitukset@kemia-lehti.fi
Myyntipäällikkö • Forsäljningschef • Sales Manager
Kalevi Sinisalmi 044 539 0908
kalevi.sinisalmi@kemia-lehti.fi

Tilaukset • Prenumerationer • Subscriptions

puh. 0400 578 901, faksi 09 3296 1520
tilaukset@kemia-lehti.fi

Tilaushinnat

Kotimaassa 99 euroa (kestotilaus 89 euroa),
muut maat 120 euroa
Kouluille 49 euroa, www.aikakaus.fi
Prenumerationspris i Finland 99 euro,
övriga länder 120 euro
Subscription price (out of Finland) EUR 120
Irtnumero/Lösnummer/Single copy EUR 15
(special issue 5/2012 EUR 19)

Osoitteenmuutokset

Suomen Kemian Seura
puh. 010 425 6300, faksi 010 425 6309
toimisto@kemia-seura.fi

Kustantaja • Utgivare • Publisher

Kempulssi Oy
Toimitusjohtaja • Verkst.direktör • Managing Director
Leena Laitinen
Pohjantie 3, FIN-02100 Espoo
puh. 040 577 8850
leena.laitinen@kemia-lehti.fi

Toimitusneuvosto

• Redaktionsråd • Editorial Board

Laboratoriopäällikkö Susanna Eerola, Roal Oy
Toimitusjohtaja Saara Hassinen, SalWe Oy
Professori Matti Hotokka, Åbo Akademi
Toimituspäällikkö Päivi Ikonen, *Kemia-Kemi*
Tutkija Helena Laavi, Aalto-yliopisto
Päätoimittaja Leena Laitinen, *Kemia-Kemi*
Professori Jan Lundell, Jyväskylän yliopisto
Apulaisjohtaja Juha Pyötsiä, Kemianteollisuus ry
Professori Markku Räsänen, Helsingin yliopisto
Tiedotuspäällikkö Sakari Sohlberg, VTT

Aikakauslehtien Liiton jäsenlehti
Painos • Upplaga • Printing order 4 800
Forssa Print, Forssa 2012
ISO 9002

Yli sietorajan

Kierrätys on tätä nykyä merkittävää liiketoimintaa ja osa globaalia taloutta, hyvässä ja pahassa. Tiedostamme luonnonvarojen ja puhtaan ympäristön rajallisuuden ja ymmärrämme, että arvoaineet kantaa ottaa talteen ja haitta-aineet poistaa kierrosta.

Käytännössä emme silti ota riittävän vakavasti sitä, että maapallon kantokyky on ylitetty sukupolvi sitten, kuten professori Juha Kaila tässä lehdessä muistuttaa.

Seurauksena on eriaisteisia ekokatastrofeja, joista lähiesimerkin antaa huonovointinen Itämeri. Tilanteen parantamiseen on uhrattu kansainvälisin ponnistuksin valtavasti työtä ja rahaa, ja hyviä tuloksia on jo saatu.

Sitä sokeeraavampia ovat tuoreet uutiset venäläisen lannoitetehtaan holtittomista fosforipäästöistä Suomenlahteen. Vaikka todisteet ovat tiskissä, Fosforitin tehtaan omistava kaivosjätti EuroChem kiittää pokerina vastuunsa.

Jätekipsviuoren päästöt saataisiin kemiallisen fosforinpoiston avulla kuriin summalla, joka on murto-osa EuroChem in omistajan, miljardööri Andrei Melnitsenkon luksushuvijahdin hinnasta. Eikö oligarkkia haittaa, että risteily leväsoitkun keskellä voi pilata hyvän hankinnan?

Suomessa vastaavan koulun kävi aikanaan Kemira, jonka Uudenkaupungin lannoitetehtas kuormitti raskaasti kaupungin lähivesiä. Oppi meni perille kantapään kautta, ja päästöt saatiin vuosien jälkeen hallintaan 1980-luvulla.

Tuore tilanne on päällä Talvivaaran kaivoksen vaikutusalueella Kainuussa. Odotukset olivat korkealla ja ennakkojulkisuus poikkeuksellisen myönteistä – myös *Kemia*-lehdessä –, kun yhtiö ryhtyi käynnistämään urauurtavaan bioliuotusprosessiin perustuvaa tuotantoaan. Sitä nolompina näyttäytyvät nyt haparoinnit viestinnässä ja ennakoitua suurempien ympäristöhaittojen korjaustoimissa.

Yritys vakuuttaa ottaneensa opiksi, mutta likaantuneen maineen puhdistaminen on melkein yhtä vaikeaa kuin likaantuneen ympäristön.

Sekä Kemiran että Talvivaaran tapauksissa tärkeän työllistäjän päästöjä siedettiin melko pitkään ennen asian ryöpsähtämistä julkisuuteen – Fosforitin tapauksessa siedettäisiin yhä, elleivät Suomen ympäristökeskuksen tutkijat olisi julkistaneet havaintojaan.

Tehtaat jatkavat ympäristön kuormittamista ja aasialaislapset kännyköiden paistamista paistinnannulla niin kauan kuin hiljaa hyväksymme talouskasvun hinnaksi luonnon ja terveyden tarvelymisen.

Leena Laitinen

Karoliina Ek